

Arina

**Nordisk tidsskrift for kvensk forskning
Pohjoismainen kveenitutkimuksen
aikakausjulkaisu
1/2002**

1. årgang / 1. vuosikerta

Kaamos Förlaaki

**Arina — Nordisk tidsskrift for kvensk forskning
/ Pohjoismainen kveenitutkimuksen
aikakausjulkaisu**

Arina — Nordisk tidsskrift for kvensk forskning/Pohjoismainen kveenitutkimuksen aikakausjulkaisu er et forsøksprosjekt som utgis med støtte fra: Høgskolen i Finnmark, Universitetet i Tromsø, Norges forskningsråd, Norsk-finsk kulturfond, Nordiska Kulturfonden og Kommunal- og regionaldepartementet.

Tidsskriftet er et flerfaglig tidsskrift som har som mål å formidle forskning om kvenene innafor ulike fagområder. Gjennom artikler, bokanmeldelser, kommentarer, debattinnlegg og andre faglige ytringer, ønsker en å formidle bredden i tidligere og nyere forskning.

Tidsskriftet har knyttet til seg medarbeidere i Norge, Finland og Sverige.

Tidsskriftets målgruppe er forskere, lærere, studenter, politikere, media og andre som søker kunnskap om kvenene.

Arina — Nordisk tidsskrift for kvensk forskning/Pohjoismainen kveenitutkimuksen aikakausjulkaisu ilmestyy toistaiseksi kahden vuoden koeajalla. Lehden rahoittajia ovat Finnmarkun korkeakoulu, Tromssan yliopisto, Norjan tutkimusneuvosto, Norjalais-suomalainen kulttuurirahasto, Pohjoismainen Kulttuurirahasto ja Norjan Kunnallisministeriö.

Arinan tarkoituksena on julkaista kveenejä koskevaa tutkimusta eri tieteenaloilta. Tieteellisten artikkelien lisäksi lehden linjaan sopivat kirja-arvostelut, kommenttipuheenvuorot ja muut kveeni- ja vähemmistö-tutkimusta koskevat populaaritieteelliset sekä mielipidekirjoitukset.

Lehden toimitusneuvostossa on jäseniä Norjasta, Suomesta ja Ruotsista.. Arina on suunnattu tutkijoille, opettajille, opiskelijoille, poliitikoille, toimittajille ja kaikille muillekin, jotka haluavat tietoja kveeneistä.

Prosjektansvarlig — Projektivastaava::

Høgskolelektor Egil W. Sundelin, Høgskolen i Finnmark.

Ansvarlige redaktører — Vastaavat toimittajat:
Førsteamanuensis Anitta Viinikka-Kallinen, Finsk

institutt, Universitetet i Tromsø.

Høgskolelektor Egil W. Sundelin, Høgskolen i Finnmark.

Redaksjonsråd — Toimitusneuvosto:

Cand.philol. Irene Andreassen, Høgskolen i Finnmark

Cand.philol, dr.stipendiat Helge Guttormsen, Institutt for historie, Universitetet i Tromsø

Dr.polit Arild Hovland, Høgskolen i Oslo

Dr.philos., dosent Lassi Saressalo, Institutt for kulturforskning, Åbo Universitet

Høgskolelektor Egil W. Sundelin, Høgskolen i Finnmark

Førsteamanuensis Anitta Viinikka-Kallinen, Finsk institutt, Universitetet i Tromsø

Professor Erling Wande, Finska institusjonen, Stocholms universitet

Abonnement:

Tidsskriftet kan kjøpes i bokhandel og i kiosker i Sverige, Finland og Norge. Henvendelse om kjøp kan rettes til tidsskriftets adresse.

Heftepris for 2001: NOK 75, FIM 55 og SEK 85.

Det må ikke kopieres fra dette tidsskriftet i strid med åndsverkloven og fotografiloven uten utgivers tillatelse.

Tilaukset:

Julkaisua voi ostaa kirjakaupoista ja kioskeista Norjassa, Ruotsissa ja Suomessa. Postitse lehteä voi tilata toimituksen osoitteesta.

Vuoden 2002 numeron hinnat: NOK 75, SEK 85, FIM 55.

Lehden aineiston osittainenkin kopioiminen on sallittu vain tekijänoikeuslain edellyttämällä tavalla.

Redaksjonens adresse — Toimituksen osoite:

Førsteamanuensis Anitta Viinikka-Kallinen, Finsk institutt

Universitetet i Tromsø

N - 9037 Tromsø

Tlf. 776 45279

Mail: anitta.viinikka-kallinen@hum.uit.no

Høgskolelektor Egil W. Sundelin

Seksjon for sosialarbeiderutdanningene

Høgskolen i Finnmark. Follums vei 31

N - 9509 Alta

Tlf.784 50462

Mail:egil.sundelin@hifm.no

Tidsskriftets adresse:

Arina — Nordisk tidsskrift for kvensk forskning.

C/o Egil W. Sundelin

Holtet 2

N - 9513 Alta

Omslagsbilde / Kansikuva:

Kari Kallinen

**Arina — Nordisk tidsskrift for
kvensk forskning / Pohjoismainen
kveenitutkimuksen aikakausjulkaisu**

Nr. 1/2002- årgang 1
ISSN 1502-8119

INNHold — SISÄLLYS

Esipuhe - Forord

4

Lassi Saressalo:

Teoreettista taustaa kulttuurin ja etnisi-
teetin tutkijalle

6

Teoretisk bakgrunn for kultur- og
etnisitetsforskeren

21

Helge Guttormsen:

Kvenbegrepet og kvenene som gruppe
i nordnorsk historie

36

Kveenimääritelmä ja kveenit ryhmänä
pohjoisnorjalaisessa historiassa

58

Erling Wande:

Etnisiteetti ja identiteetti - joitaki
hunteerinkia tornionlaaksolaisesta per-
spektiivistä.

82

Etnicitet och identitet - några reflek-
tioner med utgangspunkt i språk-
sitasjonen i Tornedalen

92

Anitta Viinikka-Kallinen:

Vähemmistökirjallisuuden merkityk-
sestä

94

Om minoritetlitteraturens betydning

98

Redaktører — Toimittajat

Redaksjonsråd— Toimitusneuvosto

Forfatterinstruks

102

Dikt / Runo

Agnes Eriksen:

Kasvottoman kansan lapsi

104

Redaktører — Toimittajat:

Anitta Viinikka-Kallinen er førsteamanuensis i finsk litteratur ved Universitetet i Tromsø, Finsk institutt.

Hun har forsket på nordkalottlitteratur, minoritetslitteratur, finsk samtidsprosa ved forrige århundreskiftet og ideologiske konflikter som litterært materiale.

Anitta Viinikka-Kallinen on suomen kirjallisuuden apulaisprofessori Tromssan yliopistossa. Hänen tutkimusalueitaan ovat Pohjoiskalotin kirjallisuus, vähemmistökirjallisuus, suomalainen aikalaisproosa viime vuosisadan vaihteessa sekä ideologisten konfliktien tematisoiminen proosatekstissä.

Egil W. Sundelin er cand.polit /sosiolog og tilsatt ved Seksjon for sosialarbeiderutdanningene, Høgskolen i Finnmark. Han har forsket på etniske og religiøse forhold i Nord- Norge.

Egil W. Sundelin on valtiotieteen kandidaatti ja sosiologi Finnmarkun korkeakoulussa. Hänen tutkimusalueensa ovat Pohjois-Norjan etniset ja uskonnolliset olosuhteet.

Redaksjonsråd — Toimitusneuvosto:

Irene Andreassen er cand.philol. Hennes forskningsområde er ordtilfang i kvenske dialekter.

Irene Andreassen on filosofian kandidaatti. Hän kirjoittaa väitöskirjaa kveenien murteiden sanastosta.

Helge Guttormsen er dr. gradsstipendiat i historie. Institutt for historie, Universitetet i Tromsø. Han forsker på den kvenske bosettingen i Nord-Troms 1700 -1785.

Helge Guttormsen on stipendiaatti Tromssan yliopistossa. Hän kirjoittaa historian alan väitöskirjaa Pohjois-Tromssin kveeniasutuksesta vuosina 1700-1785.

Arild Hovland er dr. polit/sosialantropolog ved Høgskolen i Oslo. Leder, Senter for flerkulturelt og internasjonalt arbeid (SEFIA). Han

har bl.a. drevet forskning om samisk ungdom og etnisk tilhørighet.

Arild Hovland on valtiotieteen tohtori ja sosialiantropologi Oslon korkeakoulussa ja SEFIA:n (Monikulttuurisuuden ja kansainvälisen työn keskus) johtaja. Hän on tutkinut mm. saamelasta nuorisoa ja etniseen ryhmään kuulumista.

Lassi Saressalo er dr.philos og dosent ved Institutt for kulturforskning ved Åbo Universitet. Saressalo har bl.a. drevet forskning om kvenene i Nord-Norge. ”Kvenene- en undersøkelse om identiteten til en nordnorsk nminoritet.”

Lassi Saressalo on filosofian tohtori ja Turun yliopiston kulttuurientutkimuksen laitoksen dosentti. Hänen väitöskirjansa *Kveenit. Tutkimus erään pohjoisnorjalaisen vähemmistön identiteetistä* (1996) on laaja tutkimus kveenien historiasta, etnisyydestä ja identiteetistä.

Erling Wande er professor i finsk ved Stockholms Universitet. Hans minoritetsforskning er knyttet til svenske tornedalinger og meänkieli.

Erling Wande on suomen kielen professori Tukholman yliopistossa. Hänen laajan tutkimustyönsä pääpaino on vähemmistötutkimuksessa. Wande on kartoittanut mm. Ruotsin tornionlaaksolaisten kielihistoriaa ja asemaa etnisenä vähemmistönä.

Forfatterinstruks:

Redaksjonsrådet ønsker velkommen bidrag fra alle fagområder som berører kvenene. Bidragene kan være på finsk, svensk, norsk eller engelsk. Artiklene trykkes på to språk. Forfatteren velger sjøl om artikkelen i tillegg skal ha resymé på finsk, kvensk, meänkieli eller engelsk. Resymé må vedlegges manuskriptet.

Innsendte manuskripter vil bli vurdert av konsulenter. Redaksjonsrådet skal ut fra konsulentenes uttalelser veilede forfatterne når

bearbeidelse er nødvendig.
 Artiklene kan være teoretiske eller empiriske originalarbeider.
 Kommentar og debattinnlegg kan ta opp teoretiske og metodiske emner eller drøfte stridsspørsmål av forskjellig art.
 Bokanmeldelser, kommentarer- og debattinnlegg skal vurderes av redaksjonen.

Manuskriptstandard:

Manuskripter må være maskinskrevne med dobbel linjeavstand og 2,5 i Word. Artiklene må ikke overstige 20 sider- alt inkludert.
 Bokanmeldelser, kommentarer- og debattinnlegg må ikke overstige 4 sider.
 Noter, litteraturreferanser, tabeller og diagrammer må plasseres på egne ark.
 Noter angis med tall og settes opp som sluttnoter.
 Litteratur/referanser settes opp på følgende måte:
 I teksten settes forfatternavn, årstall og eventuelle sidehenvisninger i parentes slik:
 "... som tidligere vist av Høgmo(1991). "Flere undersøkelser av minoriteter tyder på...(Seppola 97) . "...har dokumentert

dette(Sundelin 97:(12-23)."
 2.Litteratur/referanselister plasseres bakerst.
 Tegnsetting, innrykk og kursivering settes opp som:
Monografier:
 Collins, Randall(1988): Theoretical Sociology. San Diego: Harcourt Brace Jovanovich.

Artikkelsamlinger:

Lindgren, Anna Riitta(1994) Kvensk språk, i Kvenene - en glemte minoritet? Universitetet i Tromsø 1994.

Tidsskriftartikler:

Pain, Robert(1965) Læstadianismen og samfunnet. Tidsskrift for samfunnsforskning, nr. 6. 1965.

Manuskripter skal inneholde følgende:

- Tittel og forfatternavn.
- Kort ingress(ca. 50 ord).
- Teksten.
- Nummererte sluttnoter.
- Nummerert figurer og tabeller med figur/tabelltekst
- Litteraturreferanser, alfabetisk ordnet.
- Biografiske opplysninger om forfatteren
- Manuskriptet returneres ikke.**

RUIJAN KAIKU

Porto Postimaksu

Kveenien ja suomalaisten lehti
 Den kvenske og finske avisa i Norge

Voit lähettää kupongin tai soittaa 7761 9490 tai faksata 7761 9522 tai lähettää sähköpostin: liisa@ruijan-kaiku.no
 Du kan sende inn kupongen, eller ringe 7761 9490 eller fakse 7761 9522 eller sende epost: liisa@ruijan-kaiku.no

Tilaan Ruijan Kaiun 12 kk 220 NOK
 200 FIM / 230 SEK / 34 EURO
 Jeg vil tegne et abonnement på
 Ruijan Kaiku 12 mndr 220 kr

Nimi / Navn:.....
 Osoite / Adresse:.....
 Postinumero ja postitoimipaikka /
 Postnr. og -sted:.....
 Puhelin / Telefon:.....

**Ruijan Kaiku
 Hansjordnesgt.9,
 N-9009 Tromsø**

Norja/Norge